

Godkänt: 2018-12-19
Giltigt t.o.m: 2021-12-19

Ver.nr: 1.0
Dnr:

Ultraljud allmän information remittent

Indikation/frågeställning

-

Kontraindikation

-

Remissinnehåll

Remissen ska innehålla alla nödvändiga kliniska uppgifter. Eftersom ultraljudsundersökningar ofta kommer tidigt i utredningen skrivs remissen då i ett skede där svar på andra undersökningar ej inkommit. I dessa fall bör kompletterande uppgifter lämnas till röntgenavd, senast vid undersökningstillfället.

Patientförberedelser

En fördel med ultraljudsundersökning är att ringa förberedelser krävs.

Att vissa förberedelser ändå behöver vidtas beror på följande:

Vid gallblåseundersökning ska pat vara fastande i minst 4 timmar för att gallblåsan ska ha hunnit fylla sig sedan föreg måltid. Vid undersökning av övre bukorganen i övrigt skall pat ej ha ätit på 4 timmar, för att inte tarminnehåll fr a gas skall försvåra insynen.

Att urinblåsan skall vara välfylld vid undersökning av lilla bäckenet/nedre delen av buken beror på att man så att säga tittar genom den vätskefyllda blåsan och störs mindre av gas i tarmarna.

Kontrastmedel/läkemedel

-

Undersökningsutförande

Undersökning med ultraljud har blivit allt vanligare förekommande i sjukvården.

På röntgenavdelningen undersöks framför allt bukorgan medan obstetriskt och gynekologiskt ultraljud utförs på kvinnokliniken.

På hjärtmottagningen och barnmottagningen görs ultraljudsundersökningar av hjärta. På röntgen görs ultraljudsundersökningar av blodkärlen i buk, armar och ben samt halspulsådor.

Ultraljud kan också användas för att undersöka muskler, senor och leder och förändringar i underhud och fett.

Till fördelarna med ultraljudsundersökningar hör att de sker utan användandet av joniserande strålning. Vidare är det en undersökning som patienten vanligen uppfattar som inte särskilt besvärlig.

Bland nackdelarna skall nämnas svårigheten att undersöka en del patienter på grund av deras kroppsbyggnad. Lyckligtvis är dessa patienter ofta lättare att undersöka med datortomografi. Tarmgaser gör att vissa organ såsom bukspottkörteln, ibland ej kan undersökas. Ibland kan några av dessa svårigheter överkommas om patienten kan medverka bra. En orörlig patient som ej kan hålla andan på anmaning kan ibland ej undersökas tillfredsställande.

Ultraljud lämpar sig ofta bra för jämförelse från tid till annan av enstaka förändringar medan man oftast inte med säkerhet kan uttala sig lika bra om ändring av mer generaliserade förändringar.

På senare år har det utvecklats speciella ultraljudskontrastmedel som med stor säkerhet kan karaktärisera olika typer av leverförändringar och skilja godartade från elakartade. Sådana undersökningar görs i en ökande omfattning.

Ultraljudsstyrd provtagning (punktion, biopsi) är en vanlig åtgärd för att diagnostisera förändringar, framför allt i bukorganen.

Dränageinläggning i vätske- eller varansamlingar görs ofta med hjälp av ultraljud.

Ibland används ultraljudsundersökningen som en sorts "screeningundersökning". Detta vapen är tveeggat. Det kan någon gång vara en genväg till rätt diagnos. Inte sällan föreligger dock risk för motsatsen. En ospecificerad undersökning av "bukens" kan inte beräknas innehålla samma diagnostiska säkerhet beträffande alla bukens undersökningsbara organ som mer riktade undersökningar. En viktig faktor härvidlag är att det tar avsevärd tid att undersöka en hel buk. Försök därför begränsa och specificera undersökningsområdet.

Ultraljudsundersökning tillgår så att läkaren för ultraljudsapparatens ljudhuvud över huden. Ljudhuvudet (transducern) har storlek och utseende ungefär som en liten elektrisk rakapparat. För att få tillfredsställande "kontakt" används gel på huden.

Eftervård

-